

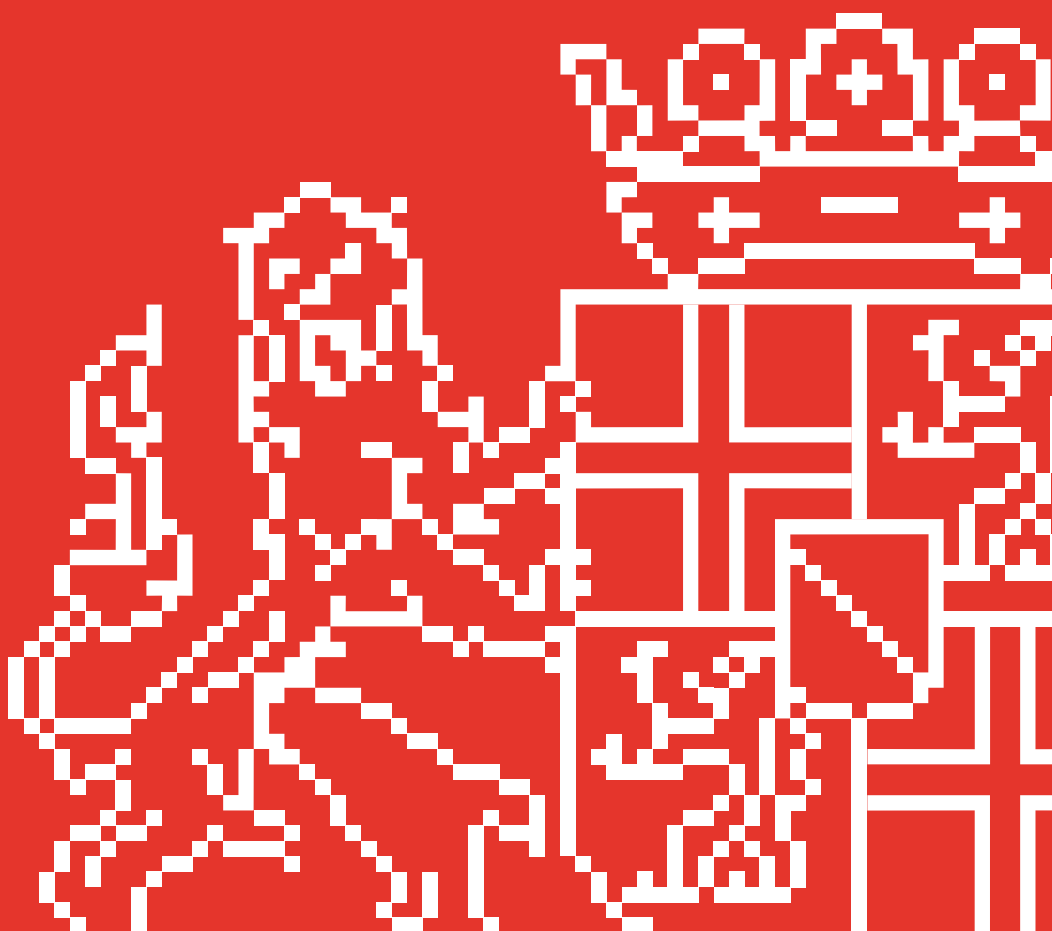

Notulen

(Installatie van de commissaris van de Koning de heer W.I.I. van Beek)

*van het verhandelde in de vergadering
van Provinciale Staten van Utrecht gehouden op*

19 september 2013

Notulen

(Installatie van de commissaris van de Koning de heer W.I.I. van Beek)

*van het verhandelde in de vergadering
van Provinciale Staten van Utrecht gehouden op*

19 september 2013

Bladwijzer

op de notulen van Provinciale Staten van Utrecht
Vergadering 19 september 2013

Onderwerp	Bladzijde	Nummer
STATEN (provinciale)		
Installatie van de commissaris van de Koning, de heer W.I.I. van Beek.	9	

Presentielijst

vergadering 19 september 2013

Voorzitter: E.R.M. Balemans, plaatsvervangend voorzitter

W.I.I. van Beek, commissaris van de Koning

Griffier: L.C.A.W. Graafhuis

VVD mevr. drs. F.M. Alsem, Harmelen

mr. R.N.S. Emons, Bilthoven

drs. J. Germs, Renswoude

W.J. Joustra, Langbroek

drs. A.H.L. Kocken

drs. J.A.J. Konings, Vleuten

mevr. Y. Smit, Maarssen

mr. D.S.L. Tuijnman, Utrecht

mevr. dr. A.J. Vlam, Nieuwegein

Z. el Yassini, Utrecht

PvdA mevr. drs. U.P. Blom, Driebergen

drs. K.E. Driehuijs, De Meern

A. Essousi, Utrecht

ing. D. Kiliç, IJsselstein

drs. C. de Kruijf, Leusden

mevr. P.J. van Viegen MSc, Utrecht

mr. E. de Vries, Amersfoort

CDA mevr. P. Doornenbal-van der Vlist, Lopik

mevr. drs. M.W.J. Maasdam-Hoevers, Zeist

mevr. H.Nap, Vleuten

C. Westerlaken, Willige Langerak

D66 drs. J.G. Boerkamp, Utrecht

ir. N.J.P. Hoefnagels, Bunnik

ir. J.P.M. Peters, Bilthoven

dr. I.Thonon, Utrecht

mevr. drs. J.C.M. Versteeg, Utrecht

PVV mevr. E.J. Broere, Soest

R.G.J. Dercksen, Bosch en Duin

ir. H. IJssennagger, Bilthoven

ing. H.N. Scherer, Maartensdijk

drs. W.J. Ubaghs, Maarssen

GroenLinks drs. F.H.W. Bekkers, Utrecht

mevr. A.C. Boelhouver, Wijk bij Duurstede

J. Fastl, Utrecht

drs. B. Nugteren, Utrecht

SP M.H.O. Boer, Bilthoven

A.M. Meijer, Amersfoort

mevr. drs. A.M.C. Mineur, De Bilt

ChristenUnie drs. C. de Heer, Amersfoort

A.J. Schaddelee, Houten

SGP W. van Wikselaar, Driebergen

50Plus mevr. W.M.M. Hoek, Vreeland

PvdD W. van der Steeg, De Meern

Afwezig: mr. J.M. Buiting, Utrecht (CDA)

ir. H. Graaff, Amersfoort (CDA)

ir. ing. Y.S. Lutfula, Utrecht (SP)

Leden van Gedeputeerde Staten

drs. R.W. Krol, Soest

J.W.R. van Lunteren, Hoogland

mevr. A.M.A. Pennarts-Pouw, Montfoort

drs. R.E. de Vries, Hollandsche Rading

Opening.

De heer Poort: Staten van Utrecht, ik verzoek u te gaan staan en de commissaris van de Koning te verwelkomen met een applaus.

De VOORZITTER: Leden van de Staten van Utrecht, ik open uw vergadering. Daarbij spreek ik in de eerste plaats een hartelijk welkom uit naar onze nieuwe commissaris van de Koning, naar zijn familie, vrienden en bekenden, maar ook naar de oud-commissarissen van deze mooie provincie, commissarissen uit andere provincies, burgemeesters en alle andere genodigden. Ook heet ik speciaal welkom Ria Robbertsen. Roel Robbertsen, de vorige commissaris, kon vandaag helaas niet aanwezig zijn, maar zoals wij Roel en Ria kennen als een twee-eenheid, denk ik dat Ria hier op een werkelijk voortreffelijke manier de honneurs zal waarnemen.

Installatie van de commissaris van de Koning, de heer W.I.I. van Beek.

De VOORZITTER: Dames en heren, vandaag is er een belangrijk moment. Niet alleen voor Willibrord van Beek, maar ook voor de Provinciale Staten van Utrecht: de installatie van de commissaris van de Koning. De eerste onder koning Willem-Alexander. Als je teruggaat in de tijd is het op een maand na 125 jaar geleden dat de laatste commissaris van de Koning werd benoemd, baron Schimmelpenninck van der Oye. Je stapt dus in een rijke traditie. Er zullen vanavond nog vele jaartallen de revue passeren.

Ik zou graag willen beginnen met de uitnodiging aan onze gedeputeerde en loco-commissaris, de heer Van Lunteren, om de nieuwe commissaris toe te spreken en te verwelkomen.

De heer VAN LUNTEREN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Willibrord, voordat ik mijn speech aanvang, wil ik eerst beginnen met het noemen van het feit dat ik ongelooflijk blij ben dat je er zit. Dat maakt namelijk dat mijn agenda weer wat leger is geworden. Allereerst dus dank daarvoor.

Dames en heren, van harte welkom. In het bijzonder natuurlijk aan alle voorgangers van Willibrord die hier aanwezig zijn en Ria bij vervanging. Vandaag zijn wij hier bij elkaar om na 1000 jaar Willibrord terug welkom te heten hier in Utrecht. De Willibrord die wij hier echter

kennen – en daar komt het eerste jaartal – kwam hier in 965 als missionaris. Hij werd aartsbisschop en vanuit zijn oude Romeinse castellum, nu onder het Domplein te bekijken, speelde hij een belangrijke rol in de Frankische burgeroorlog. Op veel plekken in onze provincie wordt Willibrord herdacht, zoals met de vele Willibrordperken, de jaarlijkse processie door de Utrechtse binnenstad, maar ook in ons provinciaal lied: “Willibrord ontstak uw fakkel, die onblusbaar verder brandt.” Dat is een regel uit ons provinciaal volkslied. Die tekst is ook op de zestiende verdieping aanwezig, precies in de gang naar de kamer van de Willibrord die na 1000 jaar terugkeert in het Utrechtse. Het lijkt daarmee al een klein beetje of wij al wisten wat er te gebeuren stond, maar dat wisten wij natuurlijk absoluut niet. Toen wij dit gebouw in gingen, wisten wij nog niet dat wij afscheid zouden nemen van de toenmalige commissaris en ook nog niet dat er daarna weer een opvolger zou komen.

Een vergelijking tussen deze twee Willibrorden gaat natuurlijk wat ver. Het gaat tenslotte om een historische kerkelijke figuur, tegenover een hedendaagse liberale bestuurder. Toen ik echter in Wikipedia de beschrijving las, zag ik toch wat meer gelijkenissen. De historische Willibrord wordt in Wikipedia beschreven als een beschermer van het gebied rond de stad Utrecht, die pragmatisch en doordacht te werk ging. Hij was oprichter en bouwer van heel wat ontwikkelingen in wat nu de provincie Utrecht is. Naast de naam zijn er dus toch nog wel wat gemeenschappelijkheden tussen de commissaris en deze historische figuur.

De Willibrord die hier voor mij zit wordt het meest beschreven als een harde werker, een doorzetter en een verbinder, maar ook wordt hij wel eens pragmatisch en doordacht genoemd. Deze Willibrord is geen bisschop. Wat sommigen van u misschien niet weten of misschien nog vaag is bijgebleven: deze Willibrord heeft het ooit al tot paus gebracht. Hij was namelijk de tussenpaus in het VVD-kamerfractievoorzitterschap tussen Van Aartsen en Rutte in. Of deze Willibrord ook een beschermer van de provincie Utrecht wordt en oprichter van de belangrijke ontwikkelingen in onze provincie? Dat is wel de bedoeling, maar dat zul je nu moeten bewijzen.

Willibrord, als bestuurder heb je je al bewezen. Met een lange staat van dienst als gemeenteraadslid, wethouder, gedeputeerde, burgemeester – onlangs –, Tweede Kamerlid, fractievoorzitter. Daarmee breng je nogal wat binnen in ons bestuur. Dat is op zich best aardig.

Althans, we zijn namelijk best een leuk bestuur met elkaar, maar we zijn ook best nog wat jong, in elk geval in vergelijking met jouw leeftijd. (Hilariteit)

Al die bestuurlijke ervaring kunnen wij best gebruiken, maar ik heb ook zo'n idee – in elk geval heb ik dat al van je naaste collega's gehoord en is het ons ook wel een beetje opgevallen aan de grote stapel papier die jij met je meesjouwt – dat wij misschien op het vlak van de digitale vaardigheden jou nog wel wat kunnen bijbrengen.

Voordat ik hier toch een wat verkeerd beeld ga neerzetten, merk ik op dat wij toch echt wel heel erg enthousiast zijn over jou, zeker ook de medewerkers met wie jij heel nauw moet samenwerken: je kabinet. Dat is natuurlijk ook wel een beetje ingegeven door de prijs die jij in 2009 won, namelijk de hoffelijkheidsprijs. Dat scheidt hier in huis nogal wat verwachting. Totnogtoe denken we dat je die prijs wel terecht hebt ontvangen. Blijf dat vooral volhouden.

In de Tweede Kamer heb je je met veel onderwerpen beziggehouden. Een van de belangrijke onderwerpen waarmee je je met name bezighield was het onderwerp gemeentelijke herindelingen en de benoemingen van burgemeesters. Het mooie, althans het bijzondere, is dat je, nu je hier als commissaris komt, aan deze twee zaken een dagtaak hebt. Zo kan ik dat in elk geval wel zeggen, nadat ik die taken drie maanden heb mogen waarnemen.

Wat in elk geval vaststaat en wat wij ook in de krant hebben kunnen lezen, is dat een aantal dingen al over je bevestigd worden door mensen die heel nabij je staan – misschien nog meer nabij dan je familie; ik hoop het niet –, namelijk je buurmannen. Gelukkig beschreven zij je ook als een heel harde werker, zoals ik net al zei, en als een verbinder die goed luistert en partijen bij elkaar weet te brengen. Dat lijken mij toch echt de perfecte eigenschappen voor de commissaris van de Koning. Ik wijs er maar weer op dat de voorzitter van tevoren altijd moet zeggen: "Is het geluid uit?"

Verder las ik dat je zelfs zo'n harde werker bent dat je zelfs een stropdas omhoudt wanneer je het gras maait. Zij meenden dat dit laat zien hoe ongelooflijk druk je bent. Zij weten echter natuurlijk niet, zoals wij dat wel allen weten, dat iedere VVD'er natuurlijk gewoon zijn das omhoudt bij het maaien van het gras.

Al met al zie ik dat wij een nieuwe commissaris van de Koning krijgen die weliswaar waarnemer is, maar die er

wel vol voor gaat. Iemand die zich al razendsnel heeft ingelezen en die zich thuis heeft gemaakt in wat er speelt in deze provincie, zoals wij vanmiddag al van je hebben mogen zien. Dit, terwijl je nog op een heel serieuze manier – dat is echt in jou te prijzen – je vorige baan als waarnemend burgemeester in Bernheze hebt afgerond. Iemand die staat voor wat hij is, die staat voor de inwoners, ondernemers en instellingen van deze mooie provincie. Zo iemand hebben wij hier nodig in Utrecht. Willibrord, welkom terug. (Applaus)

De VOORZITTER: Dank u wel. Dan zou ik graag mevrouw Gerdi Verbeet, voormalig voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, willen vragen of zij ook enige woorden tot Willibrord wil richten.

Mevrouw VERBEET: Lieve Willibrord, geachte dames en heren, ik vind het heel bijzonder om hier vandaag te mogen zijn en dat ik de nieuwe – ik heb hier echt op geoeftend – commissaris van de Koning van de provincie Utrecht mag toespreken in dit prachtige, nieuwe provinciehuis, dat niet al te overdadig is gemaakt. Dat is in deze tijd heel verstandig. Het gebouw is wel heel erg mooi, met een uitzicht over de stad. Je kunt zelfs, Willibrord, bij helder weer Den Haag zien liggen. Dat is toch belangrijk. Het is echt een prachtig gebouw. Toch had ik voor jou een beetje gehoopt dat de plechtigheid zou plaatsvinden in Paushuizen, een historisch gebouw dat de provincie ook wel gebruikt voor bijzondere gelegenheden. Zoals ik Willibrord van Beek namelijk ken, past dat gebouw helemaal bij hem. Niet alleen vanwege zijn katholieke achtergrond, maar ook omdat hij van tradities en van decorum houdt. Niet voor niets won hij in 2009 de hoffelijkheidsprijs voor het Kamerlid dat zich het meest hoffelijk heeft gedragen. Wij hebben de prijs moeten afschaffen, want op een gegeven moment waren er gewoon geen geschikte kandidaten meer. De eerste was echt bij acclamatie, de tweede werd al hangen en wurgen en op een gegeven moment hebben wij de prijs maar een zachte dood laten sterven.

Willibrord en ik kennen elkaar van Masterfoods. Weet je dat nog, Willibrord? Wij zaten samen in de Raad van Advies. Jij gaf daaraan heel veel invulling. Ik zie nog een aantal andere collega's op de achterste rij zitten; heel leuk om jullie weer te zien. Wij gaven advies over ontwikkelingen die zij konden verwachten in Den Haag. Dat was keurig naar partij verdeeld. Ik was de opvolger van Willem Vermeend. Dat kon zo. Willibrord volgde ook in een traditie van VVD'ers. Dan zat er ook nog een me-

vrouw van het CDA bij en dan praatten wij over allerlei ontwikkelingen die zich voordeden in Den Haag. Echter – en dat waardeerde ik zeer –: wij gaven advies en dan gingen wij weg. Het was niet de bedoeling dat ze ons nog belden tussendoor. Het was niet zo dat wij aan een touwtje liepen, want dat kan natuurlijk niet.

Willibrord zat al in de Tweede Kamer toen ik er mijn intrede deed. Hij begon in 1998 als Kamerlid en ik drie jaar later. Willibrord als lid van de VVD en ik als lid van de PvdA. In die eerste periode waren wij coalitiegenoten in een paars kabinet. Dat hebben wij ook nog samen meegemaakt. Dat was echter toch nog wel een groot verschil tussen sociaaldemocraten en liberalen, hoewel wij nu weer laten zien dat het best allemaal samen kan. Ja toch, vindt u van niet? Nee? Moeten we even stemmen? OK. (Hilariteit)

De VOORZITTER: Gaat u gerust door met uw bespiegelingen van de politieke situatie.

Mevrouw VERBEET: Nu ben ik helemaal van slag. Is het nu zo bijzonder dat ik dat zeg? Maar goed, wij hebben allemaal grote waardering gehad. Ik legde net aan je dochter uit dat je beste collega's – dat geldt overigens ook voor Anouschka – soms niet eens in je eigen fractie zitten. Het zijn namelijk ook wel vaak een beetje concollega's, want je moet eens in de vier jaar met elkaar voor een plek op de lijst concurreren. Dat heb je met collega's van andere fracties niet. Dan heb je vaak een enorme binding op het onderwerp, zoals wij dat hadden bij het onderwerp zorg. Met Willibrord had ik die binding bij het onderwerp defensie; dat kan ik wel zeggen. Wij deelden beiden een grote liefde voor onze krijgsmacht. We hebben daarin veel lief en leed gedeeld, want in de afgelopen jaren hebben wij vaak mensen moeten betreuren die in Afghanistan het leven verloren. Dan was het altijd prettig dat je collega's had in de Kamer die daar met dezelfde emotie tegenaan keken, zoals wij dat ook deden.

Er is één eigenschap van Willibrord die mij bijzonder voor hem inneemt en waardoor ik mij zeer aan hem verwant voel. Dat betreft de betekenis die hij toekent aan het ambt van volksvertegenwoordiger. Natuurlijk zijn wij allemaal lid van fracties en moeten wij af en toe de fractiediscipline respecteren, al is het maar omdat het aan de kiezer slecht uit te leggen valt dat je dan in de verkiezingen komt met een boodschap van: "De meesten van ons vonden meestal dit, een enkeling vond soms

dat, maar over het algemeen hebben wij toch ...". Dat is natuurlijk geen vertoning als je zo naar de kiezer moet. In die fractiediscipline zit dus een ratio; dat begrijpt iedereen. In de eerste plaats was je volksvertegenwoordiger. Als je Kamerlid bent, moet je ook altijd denken aan het instituut van de Kamer, aan het hooghouden van de Kamer en de rechten die de Kamer heeft. Dan ben je er niet altijd voor om het de regering zo gemakkelijk mogelijk te maken. Als het erop aankwam, konden wij altijd op elkaar rekenen. Grootverdedigers van de democratie, zeer gehecht aan de instituties.

Omdat ik hem kende van Masterfoods, was Willibrord de eerste collega aan wie ik vertelde dat ik voorzitter wilde worden. Dat vond plaats in de parkeergarage. Ik weet niet wat politici hebben met parkeergarages. Het was toen heel ongelukkig. Ik wist dat ik het heel graag wilde en ik wilde dat hij snapte waarom ik dat zo graag wilde en waarom ik dat zo belangrijk vond. Ik vond het heel attent van je dat je naderhand in het openbaar hebt gezegd dat ik toen niet om steun gevraagd heb. Ik wilde alleen de mensen die ik waardeerde zelf zeggen dat ik die ambitie had. Ik vond dat de Kamerleden verder in alle vrijheid moesten beslissen of zij me zouden steunen of niet. Dat begreep jij heel goed. Volgens mij snapte je ook dat het nadeel van heel veel steun verwerven is dat je soms mensen dingen moet beloven. Daar had ik ook een broertje dood aan. Ik dacht: "Ik stel mij kandidaat en men zoekt het maar uit." Jij herkende dat zeer. Dat heb ik zeer gewaardeerd.

Je houdt van het openbaar bestuur. Landelijk, in de Kamer, maar ook als gemeenteraadslid, als lid van Provinciale Staten en GS, zoals je begon, als burgemeester, zoals je recent was, en nu als commissaris van de Koning. Je houdt van het bestuur van Nederland. Je kent elke bestuurslaag van binnen en van buiten. Je houdt ervan. Daarom mag de provincie buitengewoon blij zijn met deze commissaris. Hij zal zich volledig inzetten voor Utrecht. Ik wens u een buitengewoon goede tijd met elkaar.

Ter afsluiting van mijn verhaal nog één herinnering van onze tijd in de Kamer. Toen ik voorzitter was, las ik op de gedichtendag altijd een gedicht voor in de Kamer. Daarover werd verschillend gedacht. Er waren fracties die dat een beetje onzin vonden en die mij dat ook duidelijk lieten merken. Een van die fracties stelde dat punt formeel aan de orde in het presidium. Toen nam Willibrord het woord. Hij zei: "Iedere voorzitter heeft

recht op een paar eigen hobby's." Daarom, omdat ik dat zo aardig vond dat ik recht had op mijn eigen hobby's, wil ik eindigen met een gedicht van een van mijn geliefde dichters, Henk Marsman. Het is een ode aan de Pausdam, het plein voor Paushuizen. Ik zal niet het hele gedicht voorlezen; maakt u zich geen zorgen. Het fragment luidt als volgt:

De man van wien ik dit verhaal vertel
Keerde voor kort naar zijn geboorteland
't Wordt nu een jaar dat hij zijn intrek nam
Boven het vredig makelaarskantoor
Dat op den hoek tussen twee grachten ligt
Aan 't plein dat als een zeester in het zand
Zijn schachten uitzendt in de mijn der stad

Beste Willibrord, ik wens je een mooie tijd in Utrecht. In die stad met dat plein als een zeester, maar vooral ook daarbuiten in de rest van de provincie. Ik wens je veel mooie contacten met de bevolking, want je bent commissaris van de Koning, maar voor de bevolking. Dank je wel. (Applaus)

De VOORZITTER: Dank je wel, Gerdi. Ik zou nu graag het woord willen geven aan Koos Janssen, burgemeester van Zeist en voorzitter van de burgemeesterskring Utrecht.

De heer JANSSEN: Mijnheer Van Beek, mijnheer de voorzitter, leden van Provinciale en Gedeputeerde Staten, familie en vrienden van de heer Van Beek, dames en heren. Ik weet het natuurlijk niet zeker, maar ik kan mij voorstellen dat in zijn bisschoppelijk paleis aan de Maliebaan onze aartsbisschop een vreugdedansje om de tafel maakte toen hij hoorde dat er voor de tweede keer een Willibrord naar Utrecht zou komen. Ik weet het natuurlijk niet zeker, maar ik vermoed dat Zijne Eminentie de grote betekenis voor Utrecht van die eerste Willibrord even de revue liet passeren. Zonder Willibrord de Eerste zou Utrecht nu geen aartsbisdom zijn. Zonder Willibrord hadden wij onze Dom en Domtoren nooit gehad. Zonder Willibrord waren de koppige Friezen misschien nooit tot het ware geloof bekeerd. Willibrord de Eerste kreeg niet voor niets de bijnamen Apostel der Friezen en Apostel der Lage Landen. Hij is niet voor niets heilig verklaard. Zo mijmerde onze aartsbisschop. Willibrord de Tweede, je begrijpt dus wel waarom de verwachtingen in Utrecht hooggespannen zijn. De geschiedenis legt de lat hoog. Hopelijk word je daar niet nerveus van.

Laten wij eens de omstandigheden bestuderen waaronder Willibrord in de zevende eeuw naar Utrecht kwam en de factoren bestuderen die zijn komst tot een succes maakten. Zo kunnen wij, Utrechtse burgemeesters, jou misschien helpen om een vliegende start te maken. Daarbij moeten wij wel een slag om de arm houden. Er is namelijk veel geschreven over Willibrord de Eerste, maar niet alle informatie is even betrouwbaar. Ons huidige internet verschilt niet zo veel van de werkwijze van de middeleeuwse monniken. Net zoals nu werden teksten in die tijd veelvuldig gekopieerd. Schrijvers permitteerden zich de vrijheid te nemen om eigen ingevingen aan de bestaande tekst toe te voegen. Vaak waren die ingevingen wonderbaarlijke gebeurtenissen die eenvoudigweg nooit hadden kunnen plaatsvinden. Wat weten wij nu echter zeker over Willibrord de Eerste?

We weten zeker dat deze Engels-Ierse monnik zijn peregrinatio, zijn zwerftocht, was begonnen om de Friezen te kerstenen. Willibrord was een man met een missie. Hij stak in 690 in een bootje de grote Noordzee over. Stelt u zich dit voor. Hij vestigde zich toen in Utrecht, het grensgebied tussen het land van de Friezen en dat van de Franken. Een strategische plek. De politieke tijden waren echter onrustig. Dat vroeg dus om een doordachte aanpak. In tegenstelling tot wat we zouden verwachten, ging Willibrord niet meteen de confrontatie aan met de koppige Friezen. Eerst zocht hij bescherming bij de Frankische hofmeier Pepijn van Herstal en daarna reisde hij naar Rome om zich te verzekeren van de goedkeuring van de Paus Sergius.

Beste mensen, vorige week ben ik nog eens rustig naar zijn standbeeld op het Janskerkhof gelopen en heb ik Willibrord op zijn paard goed bekeken. Wat karakteriseert hem, deze kleine monnik op dat grote paard? Een vastberaden blik gericht in de verte. Een scherp waarnemer die zijn paard met vaste hand de goede kant op stuurt. Zo iemand moet het geweest zijn, die oude Willibrord. Hij pakte het tactisch aan, hij organiseerde het goed, hij regelde het nodige draagvlak voortvarend. Hier, beste Willibrord de Tweede, kan het verstandig zijn om in de voetsporen van je illustere voorganger te stappen.

Jij, een Gooise Brabander, steekt vanuit Maarheeze in onrustige tijden de grote rivieren over. Je vestigt je ook in Utrecht, met een missie. We kennen je opdracht niet precies, maar wij weten dat er een grote bestuurlijke opgave ligt tussen de minister die het een wil en de provincies die het andere lijken te willen. Het zal soms

moelijk laveren zijn. Dat vraagt om een tactische en georganiseerde geest die scherp waarneemt en het draagvlak goed in de gaten houdt. Hoe zal het gaan? De voortekenen lijken gunstig, met zo'n voorganger. Wij kunnen echter niet in de toekomst kijken. Of je ooit, zoals Willibrord de Eerste, zo'n metershoog en robuust standbeeld krijgt op het Janskerkhof, weten we nog niet. Ik veroorloof mij nog een kleine gedachteoefening. Ik heb mij namelijk afgevraagd hoe jouw standbeeld er uit zou gaan zien. Zetten we jou ook op een paard? Of is je eigen stuur voldoende om indruk te maken naast die andere Willibrord? Wat zul je in je hand houden? Geen kerk, zoals de heilige Willibrord. Ik denk dat een kaart van de provincie Utrecht een voor de hand liggend attribuut is. Hoe ziet die kaart er dan uit? De provincie Utrecht zoals wij die nu kennen? Of een veel grotere provincie, in welke windrichting dan ook? Aan het weidse territorium van het aartsbisdom Utrecht durf ik niet te denken. (Hilariteit)

Misschien, beste Willibrord, kom je daar te staan met een routekaart. Een routekaart naar de onbekende toekomst. Jouw peregrinatio door het openbaar bestuur heeft jou als waarnemer naar Utrecht gebracht. De uitdagingen waar Utrecht voor staat, vragen om meer dan scherpe waarnemingen alleen. Die vragen ook om oprecht commitment en grote inzet. Wij, de Utrechtse burgemeesters, vertrouwen erop dat je Utrecht door onrustige tijden heen zult helpen. Wij helpen daaraan graag collegiaal en energiek met je mee. Wij wensen je succes en wijsheid en een goede tijd in Utrecht. Welkom, Willibrord. Dank u wel. (Applaus)

De VOORZITTER: Dank je wel, Koos. Mijnheer de commissaris, beste Willibrord. Je wordt ook voorzitter van Provinciale Staten. Ik begin echter met iets anders.

“Vandaag is mijn eerste werkdag. Ik ben er trots op dit te mogen doen. Ik kende de provincie natuurlijk al, want niemand kan eromheen. Utrecht is het middelpunt, de draaischijf van Nederland, de mooiste en duurzaamste provincie en onlangs, voor de tweede keer op rij, gekozen tot de meest concurrerende regio van Europa.”

Dames en heren, dat zijn de woorden van Willibrord van Beek. Afgelopen maandag, in zijn eerste, moderne weblog op de provinciale website.

Willibrord, ik heb eens nagedacht over die woorden die je daar uitsprak en die je opschreef. Die geven niet alleen aan hoe jij kijkt naar de provincie in de 21e eeuw, maar misschien refereer je onwillekeurig toch ook aan die rijke traditievolle geschiedenis en die bijzondere po-

sitie van de provincie binnen het Nederlands koninkrijk. Dames en heren, ik wil Willibrord ook een beschouwing geven van een aantal momenten uit de geschiedenis van Utrecht, om aan te tonen waarom de provincie Utrecht niet alleen blij is met de komst van Willibrord de Tweede – dan bedoel ik niet de carnavalsprins uit Brabant –, maar ook waarom hij juist nu de beste man en de juist man is in deze provincie, in deze situatie en als eerste commissaris van Koning Willem-Alexander.

Dames en heren, mijn twee vorige sprekers refereerden er ook al aan: er is iets bijzonders met Willibrord. Dat begint al met de geboorte van een jongetje in 1949 die, zoals al gerefereerd is, de naam Willibrord krijgt. Zijn ouders moeten volgens mij welhaast een vooruitziende blik hebben gehad toen zij voor die naam kozen. Koos refereerde er ook al aan en Remco ook. In het jaar 695 wordt de heilige Willibrord de eerste bisschop en bestuurder van Utrecht. Daarbij hoort – en dat stipten de beide heren net even niet aan – dat Willibrord als bestuurder toen ook heerste over het gebied van Friesland. En dat in de tijd waarin wij praten over provinciale opschaling. Dan zou je terug gaan denken aan hoe Willibrord de Eerste dat indertijd beleefd moet hebben.

Wat is nou de link met jou? In 2013 word jij, Willibrord, geïnstalleerd als commissaris van de Koning van de provincie Utrecht. Daarmee ga je niet meer spreken over de provincie Utrecht, maar over onze provincie Utrecht. Jij gaat namelijk deel uitmaken van onze geschiedenis. Tussen die eerste en tweede Willibrord is er veel gebeurd. Toch zijn er veel uitdagingen als je gaat kijken naar de geschiedenis van Utrecht, die herkenbaar zijn, in het verleden naar het heden toe. Zoals ik al zei: sinds de achtste eeuw wordt het gebied van Utrecht structureel geregeerd door bisschoppen. Met het Concordaat van Worms, in 1122 – de meesten van u kennen dat nog wel uit de geschiedenisboekjes – wordt de bisschopsverkiezing een politieke strijd tussen de graven van Holland en de hertogen van Gelre. Beiden wilden namelijk de bisschop van Utrecht als pion in hun politieke spel en daarmee de heerschappij over Utrecht.

Anno 2013 ben ik ervan overtuigd dat jij, Willibrord, met verve zult strijden voor wat het beste is voor de toekomst van de provincie Utrecht. In dat schaakspel ben jij bepaald geen pion. Misschien ben je wel de sleutelbewaarder.

Een ander politiek moment is de landsbrief van opnieuw een bisschop, Arnold van Horne, die in 1375 een einde maakt aan de politieke machinaties tussen Holland en Gelre. De verhouding tussen de bisschop en de Staten

van Utrecht – voor het eerst wordt gesproken over Staten van Utrecht in een historisch document, überhaupt van de Staten, daar worden de rechten en de plichten vastgelegd tussen de vorst en de burger. Die landsbrief wordt ook wel gezien als de Grondwet van Utrecht. Ik zal ervoor zorgen dat je daarvan een kopie krijgt, met jouw kennis en waardering voor grondwetten en grondrechten.

Willibrord, ook in dat opzicht pas jij in de traditie van Utrecht. Enerzijds respect voor de wet en anderzijds jouw grote rechtvaardigheidsgevoel over wat het beste is voor de mensen. Dat kunnen wij hier heel goed gebruiken. Jouw ruime ervaring als bestuurder en als volksvertegenwoordiger maken jou in 2013 de ideale evenwichtskunstenaar die voortborduurde op wat voortkwam uit die landsbrief die de zelfstandigheid en de rechten en plichten van de burgers van Utrecht waarborgde.

Dames en heren, een laatste historisch markant moment. Dat vieren wij dit jaar, want het is 300 jaar geleden gebeurd: de Vrede van Utrecht. Ook daarin zit een link met Willibrord van Beek. Die Vrede van Utrecht werd getekend in de stad Utrecht, in de tijd van de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden. Daarmee kwam een einde aan een hele reeks oorlogen die pasten in de Successieoorlog. Bijzonder aan die historische gebeurtenis is, en dat is ook kenmerkend voor Willibrord, dat die vrede niet op het slagveld werd gesloten, maar aan de onderhandelingstafel, voor de eerste keer. Ook op dat punt sluit Willibrord dus perfect aan bij de geschiedenis van Utrecht. Willibrord is iemand die bereid is om slag te leveren, op het scherpst van de snede. Ik heb dat zelf ook een aantal keren ervaren. Niet op het slagveld, maar aan de onderhandelingstafel en met een goed oog voor ieders positie en gericht op de belangen van de mensen die hij vertegenwoordigde: sinds 16 september 2013 de belangen van de mensen en de inwoners van de provincie Utrecht.

In mijn introductie heb ik al gezegd dat je de eerste commissaris van de Koning Willem-Alexander bent. De laatste die benoemd is door een koning 125 jaar geleden, op een maand na op 15 oktober. We dachten dat we vanuit historisch perspectief niet nog een maand extra gingen wachten. We willen hem nu hebben. Het is dus bijna 125 jaar geleden: baron Schimmelpenninck van der Oye, een heel ander bestuurder in die tijd, maar ik denk dat jij heel goed past bij deze tijd. Daarmee laat ik de geschiedenis even voor wat hij is.

Ik vraag mij af, Willibrord: weet jij wel waaraan je begonnen bent? Wat staat je nu te wachten? Toen minister Plasterk in december 2012 zei: "Laten wij eens gaan kijken naar een fusie tussen Noord-Holland, Flevoland en Utrecht", gaf hij meteen duidelijk aan wat hij wilde: een waarnemer als commissaris van de Koning in Utrecht. Wij hadden daarover wat twijfel hier in de Staten van Utrecht, want het leidde in onzekere tijden tot uiteindelijk een vrij opmerkelijke zoektocht, als je naar de afgelopen maanden kijkt. Het was ook een unieke situatie voor ons land, want dit hadden wij nog nooit meegemaakt.

Aan de andere kant, teruggaand naar het heden. Sinds het afscheid van Roel Robbertsen ... U kunt zich ongetwijfeld herinneren dat Nederland in de zeventiende en achttiende eeuw een stadhouderloos tijdperk heeft gehad. Dat hebben wij in Utrecht ook vier maanden meegemaakt: een commissarisloos tijdperk. Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten moesten het dus even stellen zonder hun voorzitter. Dames en heren, ik kan u verzekeren dat dit heel goed is gegaan. Namens Provinciale Staten wil ik Remco van Lunteren bedanken voor de tomeloze inzet die hij als loco-commissaris tentoon heeft gespreid, naast zijn drukke werkzaamheden als gedeputeerde. Remco, hartelijk bedankt voor die inzet. (Applaus)

Dat wil overigens niet zeggen dat wij zo'n periode nog een keer willen meemaken, want Remco heeft vele vliegen gemaakt en die vliegen heeft hij niet gemaakt in zijn hobby, namelijk echt vliegen. Ik moet u zeggen, als voorzitter van de statenvergaderingen zou ik het ook wel weer eens prettig vinden om aan die kant van de microfoon eens te kunnen zeggen wat ik van dingen vind, in plaats van dat ik probeer alle kikkers in de kruiwagen te houden.

Willibrord, in de aanloop naar jouw benoeming hebben de Staten zich overigens heel duidelijk uitgesproken voor een volwaardig door de Kroon benoemde commissaris, met een volwaardige invulling van het ambt omdat wij vonden dat wij juist in deze tijd een extra goed en stevig boegbeeld nodig hadden om de belangen van onze provincie goed te kunnen behartigen. Los daarvan en bovenal wilden wij als Provinciale Staten een commissaris met veel bestuurlijke ervaring, met een uitgebreid netwerk, dat verder ging – Gerdi refereerde er al aan – dan de eigen partijbaronnetjes. Ook andere partijen zijn cruciaal voor een netwerk. Het ging ook om iemand die de belangen van Utrecht kan en durft te laten prevaleren boven de andere belangen en die

ook de belangen van de Staten, van Provinciale Staten, scherp in het oog houdt. Naast vertegenwoordiger van de Koning en voorzitter van Gedeputeerde Staten, ben je voor ons als Staten vooral in de eerste plaats onze voorzitter. Willibrord, in jou zien wij al die kwaliteiten ten volle tegemoet en verenigd. Dat geeft vertrouwen, ook al staat er formeel een benoeming als waarnemer, voor ons maakt het niet uit, want met jouw persoon wordt op een volwaardige manier invulling gegeven aan de functie van commissaris van de Koning. Ik kan mij heel goed voorstellen dat wij in onze dagelijkse vocabulaire het woord waarnemer niet meer gebruiken.

Dames en heren, het gaat niet om dat ene woordje, maar om de daden van Willibrord van Beek. Utrecht heeft wat ons betreft een volwaardige commissaris van de Koning.

Dan ga ik even terug naar onze persoonlijke tijd. In 1998 – Gerdi refereerde al aan dat mooie jaar – leerde ik jou kennen toen wij allebei lid werden van de Tweede Kamer. Ik heb heel erg goede herinneringen aan die samenwerking. Overigens is het wel grappig, want toen ik mijn kinderen vertelde dat Willibrord van Beek zou komen, zeiden zij: “Ik kom dagelijks langs het standbeeld van Willibrord.” Zij vroegen toen: “Is hij familie van ...?” Ik heb gezegd: “Dat weet ik niet, maar misschien kan hij net zo veel doen voor Utrecht als hij ook gedaan heeft, maar dat zien wij nog wel.” Je maakt dus al indruk en je wordt al vergeleken met historische figuren. Toch ben je iemand die ik heb leren kennen als een nuchter en pragmatisch, maar ook een innemend iemand. Dat is ook iemand die zich bij tegenwind niet zo snel uit het veld laat slaan. Dat bewees je heel nadrukkelijk in de periode van maart tot juni 2006. We hadden toen als VVD desastreuze gemeenteraadsverkiezingen meegemaakt. Jozias van Aartsen trad terug en jij was volgens mij de enige die überhaupt bereid was om het zwalkend schip van de VVD in de Tweede Kamerfractie op de juiste koers terug te brengen. In moeilijke tijden was jij de kapitein op het schip dat ons toentertijd naar rustiger vaarwater heeft gebracht. Dat heb je uitstekend gedaan. Ik heb daar goede herinneringen aan. Het heeft de VVD goed gedaan. Nu wordt je kapitein op het statenjacht van de provincie Utrecht. Overigens, dames en heren, voor degenen die dat niet weten: het statenjacht van de provincie Utrecht bestaat echt. Het is een schip, een replica van het oude VOC-schip De Utrecht, waarover de commissaris en de Staten de beschikking hebben. In het verleden werd daarmee jaarlijks gevaren, maar dat is afgeschaft vanwege de moeilijke tijden

die wij meemaken. Wellicht in de toekomst. Het staat ter jouwer beschikking.

Je komt nu wel in roeriger vaarwater dan in 2006. Dit beperkt zich namelijk niet tot één fractie, maar het betreft een hele provincie. Dat gaat een stukje verder. Toch is er, ondanks dat er veel te doen is, alle vertrouwen dat je dat schip op koers kunt zetten. Het is aan jou om de spanningen die dat ongetwijfeld zal opleveren in de belangenafwegingen die gemaakt moeten worden, om te zetten in oplossingen met respect voor ieders mening en behoefte. Je bent de eerste bestuurder van de provincie Utrecht. Ik heb er alle vertrouwen in dat met jouw afkomst als volksvertegenwoordiger ook dat element niet verloren zal gaan. Als plaatsvervangend voorzitter van deze Staten verheug ik mij op onze hernieuwde samenwerking.

Namens Provinciale Staten van Utrecht wens ik jou veel succes en wijsheid toe als onze commissaris van de Koning.

Voordat ik jou het woord geef, komen wij bij het moment dat ik het woord geef aan de griffier om het benoemingsbesluit dat samenhangt met jouw nieuwe functie, voor te lezen, zodat wij allemaal weten dat wij een nieuwe commissaris van de Koning hebben. (Applaus)

De heer GRAAFHUIS: Het besluit luidt als volgt:

“Wij, Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, prins van Oranje-Nassau enz., enz., enz.”

Besluit:

Houdende een voorziening in de waarneming van het ambt van commissaris van de Koning in de provincie Utrecht, op de voordracht van onze minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 4 juni 2013, directoraat-generaal Bestuur en Koninkrijksrelaties, afdeling Politieke ambtsdragers/kabinet,

Overwegende:

Dat in het belang van de provincie Utrecht dient te worden voorzien in de waarneming van het ambt van onze commissaris in deze provincie,

Provinciale Staten van Utrecht gehoord,

Gelet op artikel 76 eerste lid van de Provinciewet,

Hebben goed gevonden en verstaan,

Met ingang van 15 september 2013 te belasten met de waarneming van het ambt van onze commissaris in de provincie Utrecht,

De heer W.I.I. van Beek.

Onze minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is belast met de uitvoering van dit besluit.

Was getekend, Wassenaar, 6 juni 2013."

De VOORZITTER: Dank je wel. Willibrord, mag ik jou uitnodigen het woord tot de mensen te richten.

De heer VAN BEEK: Mijnheer de voorzitter, leden van Provinciale Staten, leden van Gedeputeerde Staten, geachte gasten, lieve familieleden. Allereerst dank aan de sprekers die mij hebben toegesproken en die mij overigens verlegen maken met de manier waarop zij dat hebben gedaan, zeker als zij vergelijkingen trekken met een heilige. Ik kom daarop in mijn eigen tekst nog even terug, maar maak daarmee wel korte metten. Dit zeg ik maar op voorhand. Ik houd mij aan de letterlijke tekst, zonder dat ik wist wat u zou gaan zeggen.

Ik vind het heel erg plezierig om op deze manier omgeven te worden, door van mijn kant heel nadrukkelijk te zeggen dat de heer Van Lunteren het fantastisch heeft gedaan in de afgelopen maanden. Ik had dat gat laten vallen, omdat ik het echt belangrijk vond om mijn andere taak eerst af te maken. De manier waarop je dat hebt overgenomen is werkelijk prima. Daarvan kan ik veel leren. Daarvan krijg ik al signalen terug. Dat is prima gegaan.

Ik wist dat er één verrassing zou zijn. Ik ben niet aan het peilen geweest wie dat zou zijn. Er werd gesuggereerd dat ik de afgelopen dagen heb lopen zeuren over wie die spreker zou zijn. Dat was niet zo. Je hebt me echter wel erg verrast, Gerdi. Ik denk dat wij samen bewijzen dat de stelling dat je in de politiek geen vrienden maakt, geen goede stelling is. Althans, we hebben, ondanks dat we uit heel verschillende omgevingen komen, het altijd heel goed kunnen vinden. Ik heb het heel erg op prijs gesteld dat je me op deze manier hebt toegesproken.

Ja, Koos, dat wij nu op deze manier tegenover elkaar staan en dan nog wel in de statenzaal. Ik heb het zeer op prijs gesteld. Voor burgemeesters heb ik een bijzondere plaats. In de afgelopen tien jaar heb ik daaraan veel aandacht besteed. Ik ben ook zeker van plan dit in de komende tijd te doen. Jij bent ongeveer de personificatie van alle plekken waar je hebt gezeten. We zijn elkaar al heel vaak tegengekomen, maar dit is toch een heel bijzonder moment, ook voor mij, om je hier op deze manier te mogen begroeten.

Inderdaad, voorzitter, Eric, we hebben een historie samen. Ik denk dat wij daarop beiden met heel veel plezier terugkijken.

Dames en heren, mijn benoeming tot waarnemend commissaris van de Koning in de provincie Utrecht kwam voor velen van u als een verrassing. Voor mij persoonlijk was het dat niet minder. Ik was zeer tevreden met mijn functie als waarnemend burgemeester in Bernheze in Brabant en had goede hoop dat na die waarneming er wellicht nog een volgende in het verschiet lag. Toen was daar echter minister Plasterk. Of ik mij misschien beschikbaar kon maken voor Utrecht. U begrijpt dat ik dit verzoek niet kon en wilde weigeren, want, zoals een van mijn voorgangers, de onnavolgbare redenaar Beelaerts van Blokland, het nog veel mooier zei: "Het commissarisambt is stellig een mooi ambt en het wint nog aan vervullingsperspectief wanneer het in de provincie Utrecht mag worden uitgeoefend." Hij zei dat bij zijn installatie in 1985. Ik weet dat hij daar ook na het vervullen van het ambt, en nu bijna dertig jaar later, nog net zo over denkt. Het maakt mij alleen maar meer vereerd, zeker nu hij hier in de zaal aanwezig is.

Ik begrijp heel goed dat niet voor iedereen de keuze voor een waarnemend commissaris een eerste keuze is. Ik hoop echter door mijn inzet het voorvoegsel waarnemend te laten verbleken. Ik zeg u toe dat ik alles zal aanpakken wat in het belang van de Utrechtse bevolking, bedrijven en instellingen is.

Ik heb oud-commissaris Robbertsen duidelijk verstaan bij zijn afscheid: deze nieuwe Willibrord zal goed voor Utrecht zorgen. Net als mijn gewaardeerde voorganger Roel Robbertsen dat zelf heeft gedaan; waarvoor veel respect en dank. Overigens wat betreft de heilige Willibrordus: er is geen andere gelijkenis dan deze – ik zeg het maar direct: ik draag alleen zijn naam.

Ik ben de leden van de vertrouwenscommissie dankbaar voor het in mij uitgesproken vertrouwen. Ook ik had een goed gevoel na de ontmoeting met u, maar ik realiseerde me dat dit nog geen garantie is dat ik de functie daadwerkelijk mocht gaan vervullen. Het telefoontje van minister Plasterk was een bijzonder moment: ik besefte dat mijn leven er ineens heel anders zou gaan uitzien. Ik ben het kabinet erkentelijk voor de snelle en zorgvuldige besluitvormingsprocedure. Ik had slechts één nadrukkelijke wens: ik wilde eerst mijn huidige functie afmaken. Ik houd niet van tussentijds weggelopen en wilde eerder gedane toezeggingen nog wel eerst nakomen. Ik dank de Staten van Utrecht, de minister en mijn collega uit Brabant, Wim van de Donk, voor de soepele manier waarop de overgang naar Utrecht is geregeld.

Het is niet te beschrijven wat er gebeurt als op teletekst en op twitter de mededeling komt te staan dat je bent benoemd tot commissaris van de Koning in Utrecht. De golf van reacties was niet te stoppen en de hartelijkheid geweldig om te ervaren. Dank voor de felicitaties van de Staten en het college van GS. Deze gelukswensen gingen gepaard met een aantal Utrechtse cadeaus. Zo drink ik nu wijn uit Utrechtse glazen, ben ik overgeschakeld op Willibrordbier, kan ik elke avond lezen over wat Utrecht zoal te bieden heeft en als het regent loop ik onder een rode paraplu met voorop het wapen van de provincie. Alleen de tekst op de achterzijde roept wat reacties op. Er staat namelijk met grote letters dat deze paraplu niet mijn eigendom is. (Hilariteit)

Natuurlijk kende ik Utrecht al ver voor de paraplu, het bier of de glazen. Je kunt er niet omheen: het middelpunt, de draaischijf van Nederland. De mooiste en de duurzaamste. De afgelopen zomer leerde ik nog meer en voelde ik al iets van trots toen ik vernam dat "wij" voor de tweede keer op rij verkozen waren tot meest concurrerende regio van Europa. Dat is mij namelijk wel duidelijk: Utrecht doet het op veel punten goed. We zijn vernieuwend in de Economic Board Utrecht, de board met de belangrijkste spelers in de regio. Het bundelen en het samenbrengen van kennisinstellingen en bedrijven leidt tot verrassende cross-overs en innovatieve projecten. Ik mocht vanmiddag aanwezig zijn bij de derde bijeenkomst van het Get Connected netwerk. Ik was onder de indruk van de initiatieven die daar gepresenteerd werden. Utrecht loopt voorop als het gaat om applied gaming, zo veel is me na vanmiddag wel duidelijk.

De economische teruggang is evident, maar de bodem moet zo langzamerhand wel bereikt zijn. Dan moeten

we klaar zijn om bij licht herstel nieuwe bedrijven en investeerders te interesseren voor onze regio. U mag van mij verwachten dat ik ook door persoonlijke inzet zal meewerken om kansrijke initiatieven daadwerkelijk te realiseren.

We zijn verbindend als het gaat om het samenbrengen van partijen, bijvoorbeeld bij het realiseren van nieuwe natuur. Het was goed te vernemen dat Utrecht een aantal jaren geleden in reactie op bezuinigingen in Den Haag zo snel met een eigen akkoord kwam, gedragen door alle partners. Dezelfde rol pakt de provincie bij het realiseren van de woningbouwopgave: doelgericht samenwerken om de binnenstedelijke ruimte optimaal te gebruiken en zo te werken aan vitale dorpen en steden. Daarnaast versterken wij ons landelijk gebied en het cultureel erfgoed: twee belangrijke vestigingsfactoren voor bedrijven. Het verbaasde mij eigenlijk ook niet dat een regio met zo'n schat aan erfgoed en zo'n cultureel leven zo'n hoge economische positie in Europa heeft. U mag van mij weten dat culturele initiatieven mede om die reden, gevoelsmatig altijd op mijn steun kunnen rekenen. Het gaat dus goed in Utrecht, maar dat gaat het zeker niet vanzelf, zo realiseer ik me. Met name voor de gemeenten zijn de komende jaren moeilijk. Er is een grote financiële druk en er is alom de noodzaak om te bezuinigen. Er komen op korte termijn verkiezingen aan en er staat een aantal zeer grote decentralisaties voor de deur. Hoewel wij als provincie niet op alle onderdelen een directe betrokkenheid hebben, is steun aan onze collega-overheid van groot belang. Ten aanzien van de jeugdzorg zijn we wel direct betrokken: de jeugdzorg gaat over van de provincie naar de gemeenten. Niet omdat de provincies het niet goed deden, maar vanuit een principiële taakverdeling. Dames en heren, het moet ons wat waard zijn dit proces tot een goede einde te brengen. We moeten ons verantwoordelijk voelen voor een soepele overgang en niets over de schutting gooien en denken: "Bekijk het maar." Ik begrijp gelukkig dat dat in Utrecht geenszins het geval is en dat we goed op koers liggen.

Mijnheer de voorzitter, Staten van Utrecht, ik ben vereerd dat ik in deze prachtige en sterke regio uw voorzitter mag zijn. Dat voorzitterschap zie ik als mijn eerste taak. Na veertien jaar raadslidmaatschap, twaalf jaar lid van de Staten van Brabant en veertien jaar lid van de Tweede Kamer mag u ervan uitgaan dat mijn hart ligt bij het parlement. In dit geval bij het Utrechtse parlement. Ik wil graag, samen met u, wegen zoeken om de werking van het parlement te versterken. Ik heb op korte

termijn kennismakingsgesprekken met alle individuele fracties. Ik wil graag weten wat u drijft en wat ik kan bijdragen om het voor u mogelijk te maken uw werk nog beter te doen. Graag wil ik in overleg met u de lat hoog leggen. Het aanzien van de politiek kan wel een opkikker gebruiken. Transparantie en integriteit in ons handelen moeten uitgangspunt zijn. Ik zoek u op, maar nodig u ook uit mij op te zoeken als u daarvoor aanleiding ziet.

Mijn tweede taak is het geven van leiding aan het college; zorgen voor de coördinatie en eenheid in beleid. Na mijn wethouderschap, mijn lidmaatschap van Gedeputeerde Staten en mijn burgemeesterschap zal het duidelijk zijn dat ik met hoge verwachtingen uitkijk naar de samenwerking met de gedeputeerden. In een goed team versterken de individuele leden elkaar door een kritische houding naar elkaar; non-interventiegedrag wordt niet op prijs gesteld. Elkaar helpen en gebruik maken van elkaars sterke punten en het opvangen van elkaars zwakke punten geeft uiteindelijk een beter resultaat als team. Ik ben gevoelig voor sfeer en zal van mijn kant er alles aan doen om als team in goede onderlinge verhoudingen te werken.

Voor een commissaris van de Koning is ook de rijkstaak van groot belang. Ik hoor met instemming dat iedereen spontaan spreekt over de goede sfeer tussen en met de Utrechtse burgemeesters. Ik ben blij met die erfenis en zal er alles aan doen om dit team op sterkte te houden. Op korte termijn zal ik 26 kennismakingsbezoeken brengen om alle burgemeesters in hun eigen omgeving te ontmoeten en nader te spreken. Ik zal direct veel aandacht geven aan een tweetal belangrijke vacatures waarvoor de opvolgingsprocedure is gestart. In de afgelopen tien jaar heb ik mij, binnen mijn eigen partij, intensief beziggehouden met benoemingen van veel mensen in het openbaar bestuur. Het selecteren van mensen is een van de moeilijkste zaken die er is. De aandacht voor de burgemeesters zal ik met veel genoegen voortzetten, intensiveren en verbreden. Op korte termijn spreek ik met alle burgemeesters en dus ook al vrij snel met die van de grote steden. Natuurlijk ken ik de heren, maar we ontmoeten elkaar nu in een ander verband. Ik heb geleerd dat als de steden en de provincie goed samenwerken en elkaar versterken door aan dezelfde kant van het touw te trekken, er gezamenlijk een grote kracht kan worden ontwikkeld. Staan we tegenover elkaar, dan levert dat veel wrijvingsverliezen op en zien we dat andere regio's ons aftroeven door wel goed samen te werken. Ik zal er alles aan doen om de

bestuurlijke verhoudingen met de grote steden zo goed als mogelijk te laten ontwikkelen. U mag mij aanspreken op een inspanningsverplichting.

Tot slot ben ik graag uw boegbeeld. Echter, zoals een andere voorganger, de heer Staal, eind 2006 bij zijn afscheid zei: "Daarmee ben je er niet. Volstaan met het zijn van brievenbus is niet goed genoeg." Dat zei Boele Staal. Dat klopt; je moet vervolgens ook wat met die post doen.

Dames en heren, in Den Haag sta ik bekend als een provinciaal. Dat zegt niets over mijn denkraam, maar alles over mijn opvattingen over het middenbestuur. Ik hoef in deze functie mijn altijd ingenomen standpunten geen geweld aan te doen. Ik ben overtuigd van het grote belang van het middenbestuur in ons binnenlands bestuur. Essentieel daarbij is dat provincies een open huishouding hebben en blijven behouden. In elk debat daarover heb ik mij steeds gemengd als verdediger van de provinciale bestuurslaag. Dat vraagt echter wel een kritische houding ten aanzien van de taken die de provincie daadwerkelijk uitvoert. Het middenbestuur heeft de afgelopen jaren te veel taken aangepakt. De meeste waren nuttig, maar er is vooraf onvoldoende de vraag beantwoord of deze taken wel allemaal moeten worden uitgevoerd door het middenbestuur. Vaak was er sprake van dat geld op zoek was naar beleid, terwijl dat toch omgekeerd behoort te zijn. Het uitgangspunt zou wat mij betreft moeten zijn: als iets kan worden uitgevoerd door gemeenten, dan heeft dat de voorkeur. Provincies hebben een ander, bovenregionaal, takenpakket dat overigens nog op een aantal beleidsterreinen kan worden uitgebreid door overdrachten vanuit het Rijk, want ook hier geldt: wat provinciaal kan, hoeft niet op landelijk niveau te worden uitgevoerd.

Het doet mij genoegen dat u kritisch naar uw taken heeft gekeken en gekozen heeft voor een kleiner pakket en een kleiner bestuur. Ik steun die beslissing van harte. Dat is goed voor Utrecht, maar ook voor de toekomst van het middenbestuur in Nederland. Dat geldt des te meer nu deze laag een belangrijk hoofdstuk in het regeerakkoord heeft gekregen. De discussie over de bestuurlijke organisatie is ook de directe aanleiding voor de benoeming van een waarnemend commissaris.

Voorzitter, ik ben stellig van mening dat wanneer een kabinet met ons die discussie wil aangaan, wij daarvoor op elk moment klaar moeten zijn. Het doet mij genoegen dat u genuanceerd op alle vijf ontwikkelingen heeft

gereageerd. Het afwijzen van voorstellen, alleen omdat de huidige structuur al eeuwen zo bestaat, is onverstandig. Dan verliezen we uiteindelijk het debat. Aan de andere kant: een kabinet dat slechts te melden heeft dat bepaalde voorstellen nu eenmaal onderdeel uitmaken van een regeerakkoord heeft ook onvoldoende te zeggen en verliest om die reden het debat. Wij moeten consequent de belangen van onze bevolking, bedrijven en instellingen behartigen. Er zal eerst een integrale visie moeten zijn ten aanzien van het gehele binnenlands bestuur. Er zal overeenstemming moeten zijn over taken en bevoegdheden. Er zal duidelijk gemaakt moeten worden welke geldstromen in de nieuwe situatie extra via de provincie zullen worden geleid. Er zal een einde gemaakt moeten worden aan niet rechtstreeks democratisch gelegitimeerde tussenstructuren. Plannen voor nieuwe tussenstructuren moeten worden ingebracht in de discussie over het middenbestuur. Alternatieven zullen moeten worden ontwikkeld en tegen elkaar worden afgewogen. Er zullen realistische, controleerbare berekeningen moeten worden gemaakt van de financiële effecten van de voorgenomen veranderingen. Dames en heren, de huidige voorstellen van het kabinet voldoen bij lange na niet aan deze voorwaarden. Structuurveranderingen vragen niet alleen om politiek draagvlak, maar ook maatschappelijk draagvlak. In de discussies zullen de politici vóór moeten gaan om steun te verkrijgen bij de burgers en niet andersom.

Laat ik het eens op een andere manier zeggen. Utrecht is voor mij te vergelijken met een begerenswaardige, moderne, intelligente en goed opgeleide jonge vrouw. In de 21e eeuw bepaalt zij zelf of ze een relatie aangaat of dat zij ervoor kiest als alleenstaand door te gaan. Kiest zij voor een partner, dan bepaalt ze zelf wie dat zal zijn en onder welke voorwaarden. De tijd dat anderen voor haar beslissen is gelukkig voorbij. Wij zullen moeten afdwingen dat deze moderne opvattingen ook van toepassing worden verklaard op ons binnenlands bestuur. Wij zullen in het college en in de Staten het debat voeren. Een proces waar we middenin zitten. De inhoud zal leidend zijn, de argumenten tellen. Als de minister de diepgang niet in de discussie weet te brengen, dan zullen de provincies het moeten doen.

Ten slotte, mijnheer de voorzitter. Ik wil graag één keer in het openbaar gezegd hebben dat ik hier sta zonder last; ik sta hier zonder opdracht. Ik heb slechts één doel en dat is mij in te zetten voor de Utrechtse bevolking, de bedrijven en de instellingen. Ik heb slechts één agen-

da en daarin staan alleen die zaken die wij gezamenlijk afspreken. Alle suggesties – mijn oren zijn nog goed, voorzitter – dat ik van wie dan ook een opdracht heb meegekregen zijn onjuist. Ik zou onder voorwaarden ook nooit deze functie hebben aanvaard. De eerlijkheid gebiedt mij overigens te zeggen dat ook nooit iemand geprobeerd heeft mij een opdracht mee te geven. Ik hoop dat u mij wilt behandelen als een gewone commissaris. Want ik ben een gewone en volwaardige commissaris. Ik vraag u mij vooral kritisch te volgen en gezamenlijk de lat hoog te leggen. Utrecht verdient niet minder.

Voorzitter, Staten van Utrecht, dames en heren, We moeten aan het werk. Ik sta te popelen om te beginnen. (Applaus)

De VOORZITTER: Dank je wel. Dames en heren, beste Willibrord, als burgemeester heb je een ambtsketen. Die hebben wij niet. Geen enkele commissaris heeft een ambtsketen. Wel draagt hij bij officiële gelegenheden een standaard met het provinciale wapen erop. Dat valt meer op dan een ambtsketen.

Er zijn verschillende attributen die een commissaris en een voorzitter van Provinciale Staten nodig heeft. Die overhandig ik je heel graag, want daarmee begint het werk hier. Dat is in de eerste plaats de Provinciewet, maar ook het reglement van orde van Provinciale Staten van Utrecht, dat in de afgelopen jaren ingrijpend is veranderd. Overigens is dit ook digitaal beschikbaar. Volgens mij gaat het college jou leren hoe je gebruiken. Daarnaast heeft de voorzitter van Provinciale Staten de hamer nodig. Ik vertrouw erop dat met jouw gezag, met jouw persoonlijkheid en met jouw karakter je deze hamer zelden zult hoeven te gebruiken om ons tot de orde te roepen of om ons in het gareel te krijgen. Af en toe heb je hem een keer nodig, al was het maar om vandaag de vergadering te gaan sluiten. Heel veel succes. Mag ik je uitnodigen om plaats te nemen op jouw stoel.

De commissaris van de Koning neemt het voorzitterschap over.

Sluiting.

De VOORZITTER: Het is een mooi gezicht zo. Ik denk dat we nog even blijven zitten.

Dames en heren, ik dank u ontzettend hartelijk voor uw aanwezigheid, voor uw moeite die u genomen hebt om

op deze avond hier naartoe te komen. Daarmee sluit ik deze bijzondere vergadering. (Applaus)

De heer GRAAFHUIS: Dames en heren, mag ik nog even uw aandacht voor een huishoudelijke mededeling. Graag wil ik de commissaris en de genodigden in het middenvak als eerste vragen om naar de foyer te gaan. Daarna kunnen de Staten en het overige publiek en de genodigden naar de foyer gaan. Ik wens u een heel fijne avond. Wij hebben daar een prettige ambiance ter ere van de installatie van de commissaris.

Einde van de vergadering om 20.47 uur.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van Provinciale Staten van Utrecht van 4 november 2013,

De voorzitter,

De griffier,